

Programma Boerenlandbouwconferentie 2024

Donderdag 25/1

17:00	Welkom en aankomst
18:00	Avondeten

Vrijdag 26/1

8:00	ontbijt
8:30	Inloop, inschrijven voor workshops
9:30	mistica
9:45	Opening conferentie
11:45	Workshopronde 1
12:30	Lunch
14:00	Workshopronde 2
15:30	Plenaire afsluiting
18:00	Maaltijd

Zaterdag 27/1

8:30	Ontbijt
9:30	Plenaire gedeelte
10:00	Workshopronde 3
11:30	Brunch
13:00	Verlaten Nivonhuis
13:30	- Aftrap zelflerend netwerk eigen opkweek (bij Tuinderij de Es), of - Excursie naar de Stoerderij
16:00	Boerenvuur (Tuinderij de Es)

Plenaire gedeeltes

1	Opening Voordat agroecologie zo goed kan bloeien als het verdient moet er nog van alles moet gebeuren. Onzekere toegang tot land (door Veerle Bruning van CSA Wortels in Breda) is funest voor ons werk. Om gezien te worden en institutionele verandering voor elkaar te krijgen zijn slimme strategieën nodig (door Alex Schreiner van de federatie voor agroecologische boeren). Tegelijkertijd zijn we veerkrachtige, slimme, autonome boeren die vanuit intuïtieve kracht weten dat zij als deel van moeder aarde met haar samen willen werken (door Irma Brassinga, Boerderij Eetmeerbosch).	Alex Schreiner (federatie agroecologische boeren), Veerle Bruning (CSA Wortels in Breda), Irma Brassinga (boerderij Eetmeerbosch), gespreksleider: Yanina Willet (agroecologisch boer in Randwijk)
2	Afsluiting dag 1	
3	Vraaggesprek met Linda Jak, tuinder bij Tuinderij 't Wild in Rosmalen. Thema's zijn omgaan met extreem weer door klimaatverandering, het belang en de uitdagingen van biodiversiteit, samenwerken met je deelgenoten.	Linda Jak (Tuinderij 't Wild)

Workshopronde 1. Vrijdag 26/1 11:00 - 12:30

1	<p>Workshop Bodembioogie</p> <p>Stichting in Goede Aarde hebben als missie om het leven onder onze voeten te koesteren. Als je ziet wat er leeft in jouw Bodem krijg je vanzelf ontzag. De mensen van de Stichting timmeren flink aan de weg om boeren daarmee te inspireren met minder chemische middelen en met meer respect voor het Bodemleven te gaan werken.</p> <p>Wil je meedoen met deze workshop? Neem je een handje grond van jouw plek mee. Tijdens de workshop kan je met de microscoop zien wie daarin leeft. Er zal een Wereld voor je open gaan.</p>	Benthe van Wallenburg (Stichting in Goede Aarde en tuinder van de Volle Grond)
2	<p>Inclusie en solidaire vergoeding in de landbouw</p> <p>Hoe maken we onze producten ook toegankelijk voor mensen met een kleiner budget? En kunnen we tegelijkertijd komen tot een eerlijk loon van de boer? Het idee van solidaire betaling van Elske Hageraats, zie eerlijkloon.eu, heeft al heel wat teweeg gebracht in de CSA beweging.</p> <p>Tuinders Irma Brassinga (Boerderij Eetmeerbosch) en Bas Welvering (de Blijde Bodem) delen hun ervaring met eigenzinnige manieren van mensen betrekken en geld vragen voor hun agroecologische landbouwproducten. Niet de kilo's maar het werk. Niet het meest voor het goedkoopst maar verbinden, participeren, meedoen, doneren. En een eerlijk inkomen voor de boer. Hoe? Kom het horen!</p>	Irma Brassinga (Boerderij Eetmeerbosch) en Bas Welvering (de Blijde Bodem)
3	<p>Agro-ecologie en jouw boerenpraktijk: aan de slag met de Nyeleni-principes</p> <p>Bij de Federatie van Agroecologische boeren hanteren wij de 11 Nyeleni-principes als leidraad. Het zijn alle elf prachtige uitgangspunten waar we vol achter staan en de meesten van ons enthousiast en geïnspireerd door raken, ze spreken duidelijk onze taal. Maar tegelijkertijd krijgen we vaak de vraag: "Wat betekent dit voor mijn plek?" "Hoe werk ik als boer met deze principes?"</p> <p>Om handen en voeten te geven aan de 11 principes en hoe deze te vertalen naar boerderij-niveau hebben we een poster ontwikkeld. Tijdens deze workshop gaan we in kleine groepjes met een begeleider aan de slag om middels de poster te reflecteren op jouw plek, op jouw onderneming en wellicht een aantal stappen te formuleren voor de (nabije) toekomst. Je eigen boerderij zien door de ogen van een collega is goud waard, soms zie je ineens welke onderdelen pareltjes zijn en welke zaken je (onbewust) minder aandacht geeft.</p>	Els Hegger (Tuinderij Aardigh, Toekomstboeren, Federatie Agroecologische Boeren)
4	<p>Climate adaptive farming with trees</p> <p>This workshop will shine a light on the importance of trees on farms. During this conference we try to create ways of having a resistant farm, trees might be one of the solutions. Dávid Lukács has been working with agroforestry and on bio tree nurseries for many years. He will tell us the how and why of trees on farms. Don't forget to bring all your questions and experiences.</p>	Dávid Lukács (boomexpert, werkt o.a met Jade ReForestry)
5	<p>Etnobotany</p> <p>The clothing industry leaves coloured traces behind; exploiting people and the planet. In this workshop Amir Mousavi and Helen de Bruijn consider the potential of agroecology beyond the prevalent food systems perspective, to explore the role of fibre and dye plants within agroecosystems. In the practical, we will take an ethnobotanical journey to prepare natural dyes with native plants and explore their ecological functionality in farming. From colourful farms to colourful textiles; we will discuss how agroecological practice can draw on ethnobotanical knowledge to increase agrobiodiversity and provide alternatives in addressing the toxic</p>	Helen de Bruijn (Streekwaar, Wageningen Student Farm, e.a.) en Amir Mousavi (Wageningen Student Farm)

	socioecological impacts of the textile industry. At the Wageningen Student Farm they are able to experiment with the cultivation and processing of fibre and dye plants.	
6	Mobiele Werkplaats Vanuit Toekomstboeren willen we een mobiele werkplaats opzetten om zelf landbouwgereedschappen te kunnen bouwen en andere boerenklussen te kunnen doen. Daar kunnen we alle hulp bij gebruiken! Dus heb je altijd al willen oefenen met lassen? Heb je behoefte om een specifiek werktuig te bouwen? Kan je een gereedschap of vaardigheden doneren? Of wil je een boerenklus gedaan krijgen op je boerderij? Praat mee en doe mee met de 'Mobiele Werkplaats'!	Will van Twuijver (Toekomstboeren) en Willem Lambrechtsen (Kwekerij de Zaailing Amsterdam)

Workshopronde 2. Vrijdag 26/1 14:00 - 15:30		
1	Bio-vegan en akkerbouw Akkerbouwer Isaac Bos deelt zijn ervaringen over het hoe en waarom van het bio-vegan telen. Verder zal hij ingaan op zijn ervaringen met natuurlijke vijanden en vogels op zijn akkers, zijn plannen en ambities voor de toekomst.	Isaac Bos (biovegan akkerbouwer) en Arjan Smits (Biovegan netwerk)
2	Waterberging en overschot Natuurlijk waterbeheer in de praktijk: hoe vang je overschotten op en voorkom je tekorten. Met klimaatverandering lopen we steeds vaker tegen extreem weer op - lange periodes van droogte, afgewisseld met heftige regenval. Wat kan je in het ontwerp van je boerderij doen om hier mee om te gaan? Praktische workshop waar we samen gaan kijken tegen welke problemen we aanlopen en welke oplossingen je daarvoor op je eigen locatie toe kan passen. Alex Schreiner vertelt aan de hand van haar ervaringen op Tuinderij de Voedselketen over de basis principes van natuurlijk waterbeheer, daarna gaan samen kijken hoe je daar op je eigen plek mee aan de slag kan gaan.	Alex Schreiner (CSA Netwerk, Federatie Agroecologische Boeren).
3	Intergenerationele dialoog over agroecologie We beginnen met een presentatie en gesprek over agroecologische principes met de focus op jongeren. We kijken naar de polycrisis landbouw-biodiversiteit-klimaat-honger-armoede vanuit jongerenperspectief. Daarna hebben we een intergenerationele dialoog met 'the work that reconnects' methode van Joanna Macy. Hiermee nodigen we jongeren en oudere generaties met elkaar uit te wisselen over hoe we over onze landbouwgeschiedenis, de toekomst en onze eigen rollen hierin zien.	Ida Simonsen en Bine Liem (beiden Jongerenvertegenwoordiger Biodiversiteit en Voedsel bij de VN)
4	Vee(teelt) en een warmer wordende wereld Hittestress, een begrip dat wij nu ook in Nederland niet vreemd zijn. Wat doet hittestress met een dier? Wat zijn de lange termijn gevolgen? Hoe kunnen wij als boer voorkomen dat dieren lijden onder hittestress? Hoe kunnen wij als boer zorgen voor ons vee in een steeds warm wordende wereld? Een praktische workshop, waarin de nadruk ligt op hittestress bij koeien.	Sarah Bettridge (dierenarts o.a gericht op natuurinclusieve veeteelt en agroecologische boer opzoek naar land)
5	Mobiele Werkplaats Vanuit Toekomstboeren willen we een mobiele werkplaats opzetten om zelf landbouwgereedschappen te kunnen bouwen en andere boerenklussen te kunnen doen. Daar kunnen we alle hulp bij gebruiken! Dus heb je altijd al willen oefenen met lassen? Heb je behoefte om een specifiek werktuig te bouwen? Kan je een gereedschap of vaardigheden doneren? Of wil je een boerenklus gedaan krijgen op je boerderij? Kom dan naar de 'Mobiele Werkplaats'!	Will van Twuijver (Toekomstboeren) en Willem Lambrechtsen (Kwekerij de Zaailing)

6	Entworkshop Wat is enten precies en wat is er nodig om te kunnen enten? Jade Koop van Jade ReForestry geeft ons inzichten in de kunst van het enten. Zij heeft een eigen bio boomkwekerij. Naast de teelt van bomen is zij gespecialiseerd in het ontwerp van boomplannen en agroforestry.	Jade Koop (Jade ReForestry)
----------	--	-----------------------------

Workshopronde 3. Zaterdag 27/1 10:00 - 11:30

1	Wil jij ook/meer (pluk)bloemen op je CSA? Goed voor de biodiversiteit, goed voor de bestuivers, mooi om te zien, extra inkomsten én lekker! In deze vraag en antwoord sessie kan je veel praktijkvoorbeelden verwachten en krijg je uitgebreid antwoord op al je vragen. Welke bloemen heb je nodig en zijn geschikt voor mooie boeketten? Hoe spreid ik de bloemen zoveel mogelijk over het hele seizoen? Hoe kan je het plukken optimaliseren? Welke vermarktingsmogelijkheden zijn er? Zelf zaaien, in vollegrond of voorzaaien, of plantgoed kopen? Hoe bied je eetbare bloemen aan? Hoe kan je wilde planten en bloemen gebruiken? Workshopgever Nicole Krassenburg verzorgt de bloementuin bij CSA Land in Zicht in Hilversum, en heeft meegewerkt op verschillende buurtpluktuinen en een pluktuin aangegd en ontworpen op een permacultuur tuinderij. Ze werkt met eetbarebloemen, en heeft zich gespecialiseerd op het gebruik van wilde kruiden en bloemen.	Nicole Krassenberg (bloementuinder bij CSA Land in Zicht Hilversum)
2	Mediatraining voor agroecologische boeren (hoe vertel je het verhaal?) Vertel je verhaal voor de camera! Hoe zorg je er voor dat je verhaal goed overkomt en waar moet je op letten als je voor de camera staat? In deze workshop oefen je zelf met het spreken voor de camera en krijg je tips en trucs over hoe je je verhaal het beste over kan brengen.	Bureau Wallaart & Kusse
3	Tuinbouw in een veranderend klimaat Het veranderende klimaat biedt zowel bedreigingen als kansen. Waar moet je als kweker rekening mee houden? Lambert Sijens vertelt vanuit zijn ervaring en achtergrondkennis als milieukundige. Hij gaat in op de verwachte veranderingen in het Nederlandse klimaat, welke tuinbouwkundige risico's dat met zich meebrengt en hoe we daar als tuinders op in kunnen spelen. Het gaat dan om zaken als watervoorziening, ziektes en plagen, soorten- en rassenkeuze.	Lambert Sijens (de Tuinen van Weldadigheid)
4	Bokashi Wat is het verschil in gebruik tussen compost en Bokashi? Hoe gebruik je Bokashi nuttig op een tuinderij? Welk werk kost het? Hoe maak je het? Waar let je op? Biotuinder Esther Kuiler (Ommuurde Tuin) is vijftientig jaar biotuinder en deelt tijdens deze workshop haar ervaring met Bokashi. De moeite waard!	Esther Kuiler (De Ommuurde Tuin, Streekwaar, BioVegan Netwerk, e.a.)
5	Etnobotany The clothing industry leaves coloured traces behind; exploiting people and the planet. In this workshop Amir Mousavi and Helen de Bruijn consider the potential of agroecology beyond the prevalent food systems perspective, to explore the role of fibre and dye plants within agroecosystems. In the practical, we will take an ethnobotanical journey to prepare natural dyes with native plants and explore their ecological functionality in farming. From colourful farms to colourful textiles; we will discuss how agroecological practice can draw on ethnobotanical knowledge to increase agrobiodiversity and provide alternatives in addressing the toxic socioecological impacts of the textile industry. At the Wageningen Student Farm they are able to experiment with the cultivation and processing of fibre and dye plants.	Helen de Bruijn (Streekwaar,, Wageningen Student Farm, e.a.) en Amir Mousavi (Wageningen Student Farm)

Naar het Boerenvuur. Zaterdag 27/1 13:30

1	<p>Aftrap zelflerend netwerk eigen opkweek</p> <p>De werkgroep opkweek van het CSA Netwerk start in 2024 met het initiëren en ondersteunen van regionale netwerken rond het thema opkweek op het eigen bedrijf. In deze netwerken zullen er meer ervaren tuinders zijn die veel van de eigen opkweek ter hand nemen. Zij kunnen als vraagbaak dienen om beginnende tuinders te ondersteunen. Daarnaast zullen we meerdere bedrijfsbezoeken en online presentaties door experts initiëren.</p> <p>Deze activiteit is ondergebracht bij de Boerenlandbouwconferentie, maar is ook toegankelijk voor deelnemers die niet naar de conferentie gaan. Van hen die niet naar de conferentie gaan wordt een eigen bijdrage op basis van waardering achteraf gevraagd</p> <p>In verband met beperkte ruimte deelname op basis van inschrijving via het volgende inschrijfformulier of lees hier meer.</p>	Bas de Groot (CSA netwerk)
2	<p>Excursie Stoerderij</p> <p>Wat een eer! We mogen de stoere waterbuffels van de Stoerderij en hun stoere boeren bezoeken! Van boer Arjan horen we hoe hij opstartte, waar hij tegenaan loopt, en wat goed gaat bij deze bijzondere vorm van melkveehouderij, ijsmakerij, en boerderij met directe afzet. Let op! Neem warme kleren mee, het is daar koud, en laarzen, het is daar nat. Carpoolen spreken we af tijdens het ontbijt zaterdagochtend. Excursie Stoerderij Zaterdag 27 januari 13:30 - 15uur Van Den Elsenstraat 56, Breugel</p>	Arjan Swinkels (De Stoerderij)
3	<p>Boerenvuur op Tuinderij de Es</p> <p>Tijdens dit Boerenvuur hebben we een gesprek met de tuinders van biologische tuinderij de Es. Ze delen met ons een bijzonder verhaal over crowdfunding, plezier in tuinbouw met winkel en zorg combineren, en wat er volgens hen mag gebeuren in de biologische tuinders beweging. Tijdens het boerenvuur staat ervaring uitwisselen centraal. LET OP! Neem wat eten mee dat makkelijk te delen is voor tijdens de potluck. Drankjes rekenen we af op tuinderij de Es. Boerenvuur Zaterdag 27 januari 16:30 - 19:30 Tuinderij de Es, Eind 19c, 5076 TD Haaren</p>	Bart Pijnenburg en Daniëlla de Winter (Tuinderij de Es)

Federatie van Agro-ecologische Boeren

UNIVERSITY
OF TWENTE.

